

Magnepan MG1,7

Platt högtalare med stort djup

Det bästa high-end-högtalaren de sista 12 åren har fått sin efterföljare. Priset har stått stilla men ljudet har blivit ännu bättre.

Av Roy Ervin Solstad

PRIS: cirka 25 000 kronor

LÄNK: WWW.ACOUSTICTUNING.COM

Den amerikanska högtalartillverkaren Magnepan har funnits sedan i slutet av 1960-talet. Det kommer inte en ström av nya produkter från företaget, utan tvärtom. När Magnepan kommer med en ny modell kan du vara säker på att den är bättre än föregångaren. Den är inte bara anorlunda eller en *aning* bättre.

Grundaren av Magnepan, Jim Winey, ägde redan ett par elektrostathögtalare men önskade förbättra ljudet från dessa. Han ville helt enkelt göra en bättre elektrostathögtalare. År 1969 konstruerade han därför Magneplanarpanelen. Den är som elektrostathögtalaren en ytterst tunn film, men i motsats till elektrostathögtalarna, var Wineys panel magnetisk. Högtalarna behövde därmed kopplas till en strömkälla, precis som elektrostathögtalarna. Precis som vanliga högtalare kunde – och kan – Magneplanarhögtalare kopplas direkt till förstärkaren med vanliga högtalarkablar. Sammanfattningsvis fungerar panelerna hos Magnepan genom att en ultratunn ledare som är fäst i den tunna metalliserade nylonpanelen. Detta ligger i ett kontinuerligt magnetiskt fält, som när de elektriska ljudsignalerna kommer från förstärkaren genom nylonpanelen får den att vibrera i takt med signalen och på så sätt skapa ljud.

Detta har varit utgångspunkten hos samtliga högtalare Magnepan har gjort

sedan John Lennon och Paul McCartney spelade i samma band.

En sådan konstruktion har både för- och nackdelar. Fördelen är att panelens vikt är så liten att även de minsta mikroskopiska ljud sätter den i rörelse och den lilla massan gör också att responsen av ljuden uppfattas som snabbare än i konventionella högtalare.

Nackdelen är att det trots allt krävs stora strömmresurser, inte nödvändigtvis många watt, för att ge tillräckligt med ström till högtalarna. Men med en känslighet långt ner på 80-talet dB hjälper det dock till att ha lite extra watt om man vill spela högt.

Dessutom gör fysikens lagar att en sådan högtalare blir mycket stor om den ska leverera bastoner. MG1,7 uppges ha god frekvensåtergivning ner till 40 Hz (den djupaste tonen på en kontrabas är 42 Hz). Detta gör att högtalaren är 165 cm hög och nästan halvmeter bred.

Samtidigt kan man inte, trots bara ett djup på 5 cm (plus fötter), placera högtalarna tätt intill väggen bakom dem. Orsaken till detta är att de sänder ut lika mycket ljud bakåt som framåt. Magneplanarpanelen sitter i en öppen ram, bara ett högtalartyg som skydd. Placerar man denna typ av högtalare för nära en vägg kommer ljudet från baksidan att reflekteras tillbaka mot lyssnaren via väggen, och blanda sig med ljudet från framsidan av högtala-

Anslutningsplattan talar nästan för sig själv.

ren. Detta går först och främst ut över basen som i så fall blir odefinierad och rumlande. Du måste nog räkna med minst en meters mellanrum till väggen. Lösningen för de med lite mindre förlåtande hustru än min (jag har haft tre olika modeller av Magnepan de sista tio åren) är följande:

Sätt helt enkelt en tejpmarkering på golvet exakt där högtalaren låter bäst. Sedan kan man lätt flytta ut dem till denna position när man vill att de ska låta bra och stå tätt intill väggen när de inte används. De är nämligen så pass lätta att detta inte är något problem. Det är troligen lättare att få acceptans för en bit diskret tejp än att ha dessa garderobsdörrar stående mitt i vardagsrummet.

Högtalarna är inte lika kräsna hur nära de placeras mot sidväggen. I mitt rum har jag ofta haft den yttersta delen av högtalaren endast 20 cm från sidväggen. Den långsgående diskanten kan placeras både utåt och inåt på högtalarna genom att låta dem byta plats. Med MG1.7 har jag föredragit att ha diskanten inåt mitten. Det har gett bättre fokus och sammanhängande ljudbild i just detta rum, men är inget facit.

Låter det bäst med diskanten utåt är det inte du som hör fel. Jag har nämligen tidigare spelat med diskanten utåt både på den billigare MG12 och den dyrare MG3,6. I vilket fall som helst ska högtalarna vinklas direkt mot lyssningspositionen. De ska inte spela rakt ut i rummet eller vinklas så att ljudet

från högtalarna korsar varandra framför lyssnaren.

När det gäller inkopplingar så kan högtalaren bara ta banankontakter eller avisolerade kablar upp till 6 – 8 mm² (10 ga).

Eftersom högtalarna är strömglada är det ett gott tips att använda kablar med tjock ledare.

I förhållande till föregångarna ger kvasibandtekniken som används i diskanten ljud ända ner i de nedre mellantonerna. Det betyder bättre upplösning, mer homogen ljudbild och större frekvensområde.

Ljudet

För några somrar sedan tog jag en hifi-runda i huvudstaden. Där fick jag lyssna på både horn, vanliga högtalare och Magnepan. I ett ljudrum hos en handlare stod ett par Magnepan MG12 och spelade på läcker elektronik. I samma rum stod ett par stativhögtalare av yppersta kvalitet. Med en fantastisk formgivning och ett pris som låg fem gånger högre än Magnepanhögtalarna

var det bara att sätta sig i sweetspot och lyssna på de båda paren.

Jag hade läst om ljudet i dessa små högtalare i både hifi-tidningar och diverse hifi-forum och gladde mig mycket åt att få höra dem. Det blev tidernas nertur, Magnepan var bättre på allt.

Jag kommer ihåg att jag sa till en kompis att de låter exakt som de ser ut, nämligen som om ljudet kommer från en låda. Sedan dess har jag haft tre par Magnepan som stått för musikåtergivningen i vardagsrummet i flera år. Därför borde jag ha relativt goda förutsättningar att säga något klokt om 1.7-modellen. Exakt detta oroadde min fru. "Du kommer väl inte att byta högtalare igen", suckade hon uppgivet eftersom hon vet vad jag tycker om Magnepan.

Total frihet

Det är just den totala frigjordheten i ljudet som man lägger märke till med en gång man kopplar in ett par Magnepanhögtalare. Vanligen lyssnar jag på högtalare som kostar ungefär nio gånger mer och ändå är det uppenbart från alla först tonen att Magnepan MG1.7 gör saker med ljudet som inte mina Montanahögtalare är i närheten av.

Trots sin storlek försvinner nämligen 1.7:orna helt i ljudbilden. Om man drar en linje mellan högtalarna verkar det att komma ljud från överallt bakom denna. Det skapar ett enormt panorama från musiken. Det breder ut sig i bredd och djup och även höjd, som konventionella högtalare verkligen får kämpa för att matcha. Samtidigt är ljudet så otroligt snabbt och dynamiskt. Det jag tänker på är i första hand mikrodynamiken som är viktig för att skapa känsla av "the real thing" i musiken. MG1.7 är exemplarisk på detta område – och i förhållande till priset är det helt omöjligt att hitta någon högtalare som ens är i närheten.

Det trevliga med denna nya modell är att den blivit bättre än föregångaren på makrodynamik, d v s att återge de stora utslagen i musiken. En av invändningarna mot den heta typen av högtalare är att dessa platta paneler aldrig har gett någon känsla av rejäla smällar och krascher i mellanbasen.

Det har självklart varit ljud i frekvensområdet, men känslan av att högtalarna flyttat luft har saknats. Här var föregångaren 1.6 väldigt bra och både bas och trumslag imponerade om man tog hänsyn till att det var ett par panelhögtalare man lyssnade till.

& Utrustning under testet

Förstärkare: Plinius Hiato
 Digital-spelare: Bladellius Embla Classic
 Skivspelare: VPI ScoutMaster med Periphery ring och TNT mini-feet
 Tonarm: VPI JMW-9 Signature
 Pickup: Benz Ruby III Open Air
 Riaa: Plinius Koru

Den kanske ser ut som en garderobsdörr, men ljudet som gömmer sig bakom den är av en klass som sällan hörs i denna prisklass.

MG1.7 har tagit detta ett steg längre. Med Rammsteins Heirate Mich på fullt ös är det häftigt skräll i gitarrljudet och tyngd och kraft i trummorna. Det är inte längre bara bra för att komma från paneler. Det är bra för att komma från vilken högtalare som helst.

Ett lite förbehåll måste man nämna. Är dina favoriter kyrkorgelmusik eller techno kommer du att sakna en del. Högtalarna spelar jämnt ner till 40 Hz och avtar därefter snyggt. Men är bas på 20 – 30 Hz viktigt bör du ha en extra subwoofer. Till nästan all annan musik är basåtergivningen på MG1.7 mer än godkänd.

Mellantonsåtergivningen är den som vinner på tekniken och hur väl detaljer

hörs, men det blir aldrig skarpt eller blekt i mellantonerna. Det är vad man kan kalla köttigt, organiskt och alldeles praktfullt i klangen. Röster blir otroligt realistiska på dessa högtalare och gillar du pianomusik lovar jag att det knappast finns pengar på denna planet som ger bättre pianoljud. Det är visserligen mer pondus i nedre mellantonen och basen i mina Montanahögtalare och på Magnepan MG3.6, men det homogena ljudet och den sammanhängande luftigheten är MG1.7 ensamma om.

Diskanten är också otroligt bra – vilket är en underdrift. Fördelen är att man inte märker att diskanten tar över från mellantonen utan bara fortsätter

& Specifikationer

Rekommenderad förstärkare:
25-1 000 Watts
Frekvensområde: 40-24.000 Hz
Impedans: 4 ohm
Känslighet: 86 dB, 500Hz, 2.83 V
Element: 3-Way, Full-Range,
Quasi-Ribbon
Dimensioner: 48 x 165 x 5 (BxHxD)
Vikt: 43 kilo
Finish: Svart, grått eller vit. Aluminium
alla tre sidor. Svarta eller vita ben.

uppåt. Det betyder att alla övertoner i inspelningen hänger med. True-ribbon-tekniken på MG3.6 och de allra bästa konventionella domediskanterna kan kanske upplevas som ännu mer upplöst i toppen, men deras problem är ofta övergången mellan elementen vid delningsfrekvensen. Därmed förlorar man lite av den jämnhet i ljudet som Magnepan MG1.7 klarar så otroligt bra.

Ska man slå ner på något hos dessa högtalare är det att precisionen i ljudbilden inte är lika bra som hos dome-diskanter. Där mina egna högtalare naglar fast instrument och röster i ljudbilden är de lite mer flytande hos Magnepan 1.7. Jämfört med mer "normala" högtalare är det inte mycket att klaga på i detta fall heller. Magnepan MG1.7 är så bra att du kan börja med en lite mer kraftig förstärkare i 10

000 – 15 000-kronorsklassen och uppgradera stegvis tills du har multiplicerat priset med tio – utan att högtalarna känns felplacerade i anläggningen. Själva kostar de dock bara 25 000 kronor och man kan dra två slutsatser:

För det första kostar det mycket att göra konventionella högtalarlådor som inte förstör ljudet.

För det andra är Magnepan MG1.7 förmodligen det bästa högtalarköp du någonsin kommer att göra.

Slutsatser

Formgivningen är en smaksak men de behöver mycket plats. Magnepan MG1.7 har en ljudkvalitet som ger dem klassikerstatus i evig tid. Det är bara att lägga sig platt när man får ett liknande ljud för ett sådant pris.

&

Plus
+ Ljudet
+ Lågt pris
Minus
- Design
- Kräver stort avstånd till bakvägg
- Går inte ner i källardjupa toner